

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande

Stockholm 2022-12-20

Bättre konsekvensutredningar, Ds 2022:22; Fi2022/02452

Sammanfattning

Svensk Försäkring tillstyrker förslagen i promemorian om konsekvensutredningar, men framhåller att arbetet med att förbättra konsekvensutredningar och samråd är centralt och angeläget att genomföra även i olika skeden av EU:s lagstiftningsprocess. Vidare bör de förslag som lämnas gälla även för regleringsförslag som tas fram inom Regeringskansliet.

Inledande synpunkter

Försäkringssektorn har en viktig samhällsfunktion genom att den gör det möjligt för enskilda och företag att skydda sig ekonomiskt mot risker de är utsatta för. För att kunna uppfylla sin roll som riskbärare är försäkrings- och tjänstepensionsföretagen beroende av tydliga och förutsägbara regler. Dessa regler måste tas fram med god kännedom om konsekvenser och med god framförhållning.

Som promemorian konstaterar är syftet med konsekvensutredningar bland annat att försäkra sig om att en åtgärd som övervägs verkligen behövs, att den löser det aktuella problemet samt att ge ett allsidigt underlag för bedömningen av de konsekvenser, exempelvis sociala, ekonomiska och miljömässiga, som åtgärden kan medföra. Svensk Försäkring menar att konsekvensutredningar är oundgängliga för att beslutsfattare ska kunna fatta väl övervägda beslut. En öppenhet om konsekvenser är också oundgängligt för dem som berörs av reglerna, inte minst för att under remissförfaranden kunna bidra med kunskap om eventuella ytterligare konsekvenser som förslagsställaren kanske inte är medveten om eller för att bidra med nyanser kring de konsekvenser som identifierats, vilka kan variera mellan olika berörda.

Vi delar fullt ut promemorians bedömning att en förutsättning för att en konsekvensutredning av god kvalitet ska kunna tas fram är att den påbörjas tidigt, som

en integrerad del av arbetet med att ta fram förslag på åtgärder, och inte när förslag väl har tagits fram.

EU:s lagstiftningsprocess

Utredningen föreslår att en särskild utredare ska ges i uppdrag att analysera behoven av konsekvensutredningar och samråd i olika skeden av EU:s lagstiftningsprocess. Utredaren ska även överväga om det finns organisatoriska och regel-mässiga förutsättningar för att tillgodose dessa behov på ett ändamålsenligt sätt och lämna nödvändiga förslag på åtgärder.

Svensk Försäkring anser att förbättringar inom EU-arbetet behöver ske omgående. Regelverket för försäkringssektorn bestäms i mycket liten grad på nationell nivå. Huvuddelen av de regler som försäkringsföretagen har att tillämpa har sin grund i EU-regler eller är direkt verkande EU-regler. Det innebär att den svenska lagstiftningsprocessen måste anpassas efter denna ordning och borde redan ha gjort det fullt ut. Om inte svenska förhållanden, konsekvenser och synpunkter fångas upp effektivt redan under processen då reglerna i praktiken bestäms, dvs. på EU-nivå, så riskerar vi att få en reglering som varken bidrar till ett stärkt konsument-skydd på den svenska marknaden eller främjar de företag som verkar här. Reella möjligheter att påverka regelutvecklingen är i stort sett obefintliga när EU-lagstiftningen har nått det svenska utredningsväsendet och remissförfarandet.

Regeringen och tjänstemännen i Regeringskansliet måste redan tidigt i processen, helst innan EU-kommissionen har lämnat sina förslag, skaffa sig en klar bild över de utmaningar och problem som finns på det aktuella området (som kan vara t.ex. en viss marknad, särskilda svenska förhållanden, ett nytt samhällsfenomen eller en viss lagstiftning), vilka alternativ som finns för att åtgärda de identifierade problemen och vilka effekter olika alternativ kan få genom att i detta skede förankra frågorna hos relevanta intressenter.. Här ska noteras att lagstiftning kan vara ett åtgärdsalternativ, men som alls inte behöver vara det enda som står till buds. Tvärtom bör olika åtgärder övervägas, där även alternativet "ingen åtgärd" bör analyseras och jämföras med olika åtgärdsförslag.

Det är svårt att förstå varför kraven på analys ska ställas lägre endast för att reglerna beslutas på EU-nivå. De som förhandlar på Sveriges vägnar måste göra det med öppna ögon för bland annat vilka effekter som kan förväntas av olika politiska initiativ. Det finns annars en påtaglig risk för brister i EU-regleringen som svårligen kan läkas på nationell nivå. Det måste därför säkerställas att det under hela EU-processen finns ett strukturerat arbete för att bland annat fånga upp problem, lämpliga lösningar och bedömningar av effekter på svenska förhållanden. I det arbetet är det mycket viktigt att olika intressenters synpunkter inhämtas, vilket för närvarande knappast sker på något systematiskt sätt och tyvärr ofta inte alls.

När det gäller utredningar som har i uppdrag att föreslå hur viss EU-lagstiftning bör genomföras i svensk rätt innebär vår erfarenhet att dessa utredningar tyvärr ofta

visar mindre intresse för konsekvenserna av förslagen. Det är inte tillräckligt att som konsekvensanalys endast redogöra för innehållet i konsekvensutredningar som gjorts på EU-nivå i stället för en självständig bedömning av effekter på den svenska marknaden och svenska förhållanden i övrigt.

Svensk Försäkring anser att det redan finns förutsättningar att förbättra arbetet med konsekvensbedömningar i det svenska EU-arbetet och att så bör ske nu.

Regeringskansliets interna beredningsarbete

Promemorians förslag ska gälla för statliga förvaltningsmyndigheter, kommittéer och särskilda utredare. Några förslag lämnas dock inte för Regeringskansliets interna beredningsarbete. I promemorian sägs att det finns anledning att framöver överväga om vissa delar av den föreslagna konsekvensförordningen bör tillämpas även i Regeringskansliets interna beredningsarbete. Något närmare skäl för varför det inte görs något nu redovisas inte. Svensk Försäkring anser det olyckligt att inte också förslag lämnas om krav på konsekvensutredning även för detta beredningsarbete, såvitt gäller ärenden om reglering.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Svensk Försäkring

Lena Friman Blomgren